

LEGAL UPDATE

Internationalisering in het hoger onderwijs: een update over de beoogde aanpak

Datum: 22 juni 2023

De aanpak van de internationalisering in het hoger onderwijs wordt stap voor stap iets concreter. In april publiceerde minister Dijkgraaf een brief waarin hij in grote lijnen zijn beoogde aanpak uiteenzette om meer grip te krijgen op de internationalisering. Hierover schreven wij de Legal Update '[Minister publiceert langverwachte brief over internationale studenten in het hoger onderwijs](#)'. Sindsdien heeft de minister een 'verduidelijkingsbrief' opgesteld en aankondigingen gedaan in een Commissiedebat in de Tweede Kamer. In deze Legal Update geven wij u een korte schets van deze ontwikkelingen.

Verduidelijkingsbrief over taaleisen in de WHW

Op 8 juni 2023 heeft de minister [een verduidelijkingsbrief](#) gepubliceerd, waarin hij uitleg geeft aan de taaleisen uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ('WHW'). Aanleiding voor deze brief was de motie van Kamerlid Pieter Omtzigt van 31 januari 2023 (aangenomen op 7 februari 2023). Hij vroeg in de motie – die grote steun kreeg in de Kamer – om strengere handhaving van de wet door de Inspectie van het Onderwijs.

In deze brief, bedoeld voor bestuurders van universiteiten en hogescholen, schetst de minister in vijf kantjes de achtergronden en bedoelingen van de huidige wet. De minister benadrukt dat de brief slechts uitleg bevat en dus *geen* nieuwe rechten of plichten.

De minister schrijft dat de hoofdregel is dat onderwijs moet worden gegeven in het Nederlands. Daarop bestaan drie uitzonderingen, opgesomd in artikel 7.2 WHW. Dat dit uitzonderingen zijn houdt in dat er *zwaarwegende redenen* moeten zijn om voor een andere taal dan het Nederlands te kiezen. Dat anderstalig onderwijs bijvoorbeeld een meerwaarde heeft voor de studenten of past bij het imago van de instelling lijkt gelet op dit criterium onvoldoende.

Verder benoemt de minister dat onderwijsinstellingen de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands bij hun studenten moeten bevorderen. Zijn visie hierop is interessant. Enerzijds is er geen sprake van een 'resultaatverplichting', anderzijds is uitdrukkingsvaardigheid volgens hem een essentieel onderdeel van onderwijs en kan dit ook onderwerp zijn van de kwaliteitsbeoordeling.

Al met al is de brief vooral te zien als een oproep aan bestuurders om zorgvuldig om te gaan met de toepassing van de uitzonderingen op het gebruik van Nederlands als onderwijstaal in de WHW.

Kamerdebat

In het Commissiedebat dat op 15 juni 2023 plaatsvond, gaf de minister nadere duiding aan zijn 'aprilbrief'. Een aantal punten hieruit:

- Wat betreft de uitvoering/regievoering zei de minister dat hij wil beginnen met zelfsturing van de instellingen. Wel moet hij een mogelijkheid hebben om aan de rem te trekken en ziet hij ook een adviesorgaan voor zich dat kijkt in hoeverre de regievoering doet wat die moet doen. Ook wil hij een gezamenlijk dashboard ontwikkelen voor betere monitoring.
- Wat betreft taal is voor de minister het vertrekpunt dat Nederlands de opleidingstaal is. Zijn plan is dat er nog maximaal één op de drie vakken van een bacheloropleiding in een andere taal worden onderwezen. Voor eventuele uitzonderingen wil de minister een toets anderstalig onderwijs invoeren, die op dit moment nog niet is gedefinieerd.
- De minister ziet geen mogelijkheid om onderwijsinstellingen extra te bekostigen om internationale studenten te ondersteunen de Nederlandse taal te leren.

Na de zomer wil minister Dijkgraaf met een aanpassing van de wetgeving komen en meer duidelijkheid verschaffen.

Conclusie

Hoewel met de verduidelijkingsbrief en het Commissiedebat iets meer richting is gegeven aan de aanpak van internationalisering in het hoger onderwijs, lijkt het erop dat de minister nog niet de duidelijkheid kan geven waar de onderwijssector op zit te wachten. Wel is het duidelijk dat de focus ligt op het taalbeleid bij onderwijsinstellingen. Onderwijsinstellingen hoeven hun beleid naar aanleiding van de brief niet radicaal te veranderen, maar mogelijk hoopt de minister dat zij er nu al voor kiezen het Nederlands weer een prominentere plaats te geven. Wij houden de verdere ontwikkelingen in de gaten.

Dit is een Legal Update van het sectorteam Onderwijs.

Voor meer informatie:

Anne Haverkort
+31 30 25 95 528
annehaverkort@vbk.nl